Анагаах ухааны боловсролын шаталсан тогтолцооны өнөөгийн байдал.

/АШУҮИС-ийн Говь-Алтай аймаг дахь салбар Анагаах ухааны сургуулийн жишээн дээр/

М.Банзаагаяа. Анагаах ухааны доктор, профессор
Ч.Пүрэвээ. Боловсрол судлалын доктор

АШУҮИС-Говь-Алтай аймаг дахь Анагаах Ухааны сургууль[1]

Үндэслэл

Өнөөдөр даяаршил, шинжлэх ухаан, технологийн дэвшлийн эрин үе нь нээлттэй, өрсөлдөөнтэй, мэдээлэлжсэн орчинд амьдрах чадварыг хүн бүрээс шаардаж байна.

Дэлхийн улс орнууд хүн төвтэй тогтвортой хөгжлийн бодлогыг мэдлэг чадвартай, бүтээлч, хариуцлагатай, насан туршдаа суралцах чадвартай иргэн төлөвшүүлэхэд чиглүүлж, боловсролын бүхий л үйлчилгээний асуудлыг цогцоор нь авч үзэн тэдний эрэлт хэрэгцээг хангахуйц түвшинд шинэчлэн зохион байгуулах шаардлага тулгарч байна.

Зах зээлийн эдийн засгийн тогтолцооны үед өрсөлдөхүйц чадвартай мэргэжилтэн нь мэргэжлийн чиглэлээр тасралтгүй суралцах, мэргэжлээрээ өсөн дэвжих боломжийг олох, олгох нь чухал юм.

"*Монгол Улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлалд-2030*"-д инновацийн бодлогын хэрэгжилтэнд их дээд сургуулийн сургалт, эрдэм шинжилгээ судалгааны үйл ажиллагаа, түүнийг бүтээгчдийн хувь нэмэр болоод бүтээлцэж буй боловсрол эзэмшигчдийн хувь заяа нэн чухал байхыг тодорхой заасан байдаг.

Ялангуяа бүс нутгийн өрсөлдөх чадвар эдийн засаг, боловсрол, хүн, нийгмийн бүх хөгжилд хамаатай олон зорилтууд биелэлээ хүлээсээр л байна.

1 Лхавгасүрэн Ц. Сувилахуйн боловсролын 21-р зууны хандлага, сувилахуйн боловсролын сургалтын төлөвлөгөө, багшийн заах арга зүй. УБ. 1998.2

Үндэслэл

Манай оронд 1993 он хүртэл сувилахуйн боловсролд шаталсан хэлбэр байхгүй, сувилагчийг “эмчийн туслах” гэсэн ойлголттой байснаас сувилахуйн тусламж үйлчилгээнд чанарын өөрчлөлт гаралгүй олон жил болсон.[1]

АНУ-ын сувилахуйн боловсролын зэрэг нь дэд зэрэг, бакалавр, магистр, доктор гэсэн 4 шатлалтай байдаг. [2]

Иймээс:

- ✓ мэргэжлээрээ болон хүнтэй хамтран ажиллах цогц чадамж бүхий мэргэжилтэн,
- ✓ нийгмийн идэвхтэй гишүүн бэлтгэх,
- ✓ эрдэм шинжилгээ, судалгаанд суурилах,
- ✓ мэдлэгийг- баялаг болгон хувиргах, тогтвортой үйл ажиллагаа бүхий байгууллага байж чадах нь их дээд сургуулиудын нийтлэг нэг үүрэг мөн.

Монгол орны баруун бүс нутгийн Эрүүл Мэндийн салбарт ажиллаж байгаа дээд, дунд мэргэжилтнүүдийн 80 гаруй хувь нь АШУҮИС-ийн Говь-Алтай салбар Анагаах Ухааны Сургууль төгссөн байна. Манай сургууль нийгэмд хүлээсэн үүргийн дагуу төгсөгчдөө мэргэжлийн хувьд нь чадавхжуулах, мэргэшүүлэх, мэргэжлээрээ өсөн дэвжих боломжийг бүрдүүлэхэд ихээхэн анхаарч байна.

2 Bevis.E.O. Nursing curriculum as professional education. 1989.p-671

ЗОРИЛГО

Дээд боловсрол эзэмших шаталсан тогтолцоог бүрдүүлэхэд хувь нэмэр оруулах боломжийг зарим үзүүлэлтээр тодорхойлох.

ЗОРИЛТ

1. *Говь-Алтай салбар сургуулийн хэмжээнд дээд боловсрол эзэмшүүлэх шаталсан тогтолцооны өнөөгийн байдлыг тодруулах*
2. *Дээд боловсрол эзэмшүүлэх багшлах боловсон хүчнийг чадваржуулсан бодлогын зарим үр дүн*
3. *Шаталсан сургалтыг хэрэгжүүлэх арга замыг тодорхойлох*

Судалгааны үр дүн

Говь-Алтай салбар сургуулийн хэмжээнд дээд боловсрол эзэмшүүлэх шаталсан тогтолцооны өнөөгийн байдлыг тодруулах

Зорилт 1 хүрээнд:

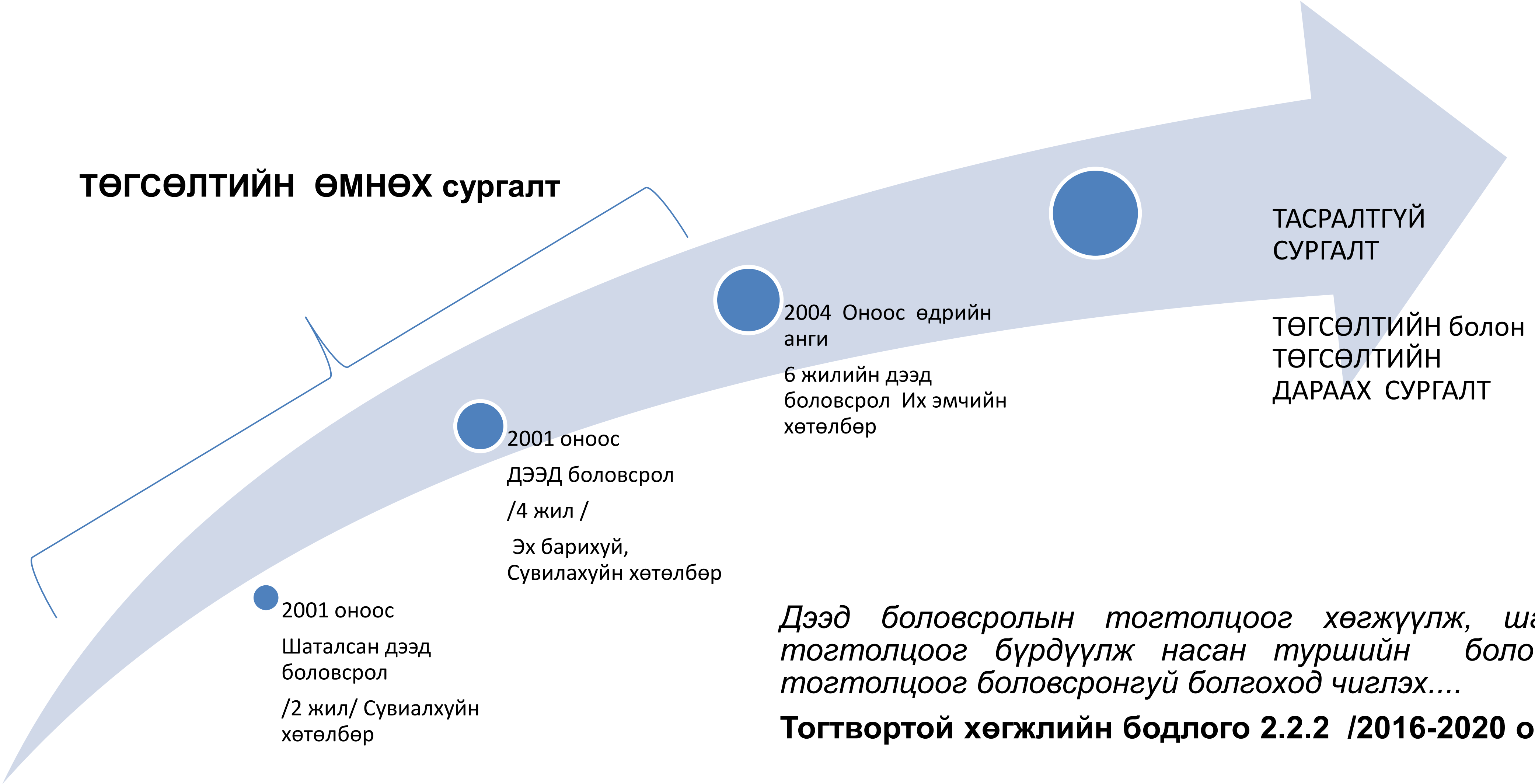

Дээд боловсролын тогтолцоог хөгжүүлж, шаталсан тогтолцоог бүрдүүлж насан туршийн боловсролын тогтолцоог боловсронгуй болгоход чиглэх....

Тогтвортой хөгжлийн бодлого 2.2.2 /2016-2020 он /

АШУҮИС-ийн Говь-Алтай аймаг дахь Анагаах ухааны сургууль нь Дипломын болон бакалаврын боловсролтой мэргэжилтнүүдийг бэлтгэх хөтөлбөрийг Монгол Улсын хэмжээнд тэр дундаа баруун бүсдээ 50 жилийн турш амжилттай хэрэгжүүлж ирсэн.

Хөтөлбөрийн шинэчлэл

"Сургалтын хөтөлбөр нь суралцагчдад дараа дараачийн сурах мэдлэг, туршлагаа зөв хянаж, цааш өсөх боломж олгодог мэдлэг туршлагын шинэчлэл юм".

Анагаах ухааны чиглэлээр боловсролын үйл ажиллагаа явуулж байгаа их, дээд сургуулиудын сургалтын хөтөлбөрийн ялгаатай байдал

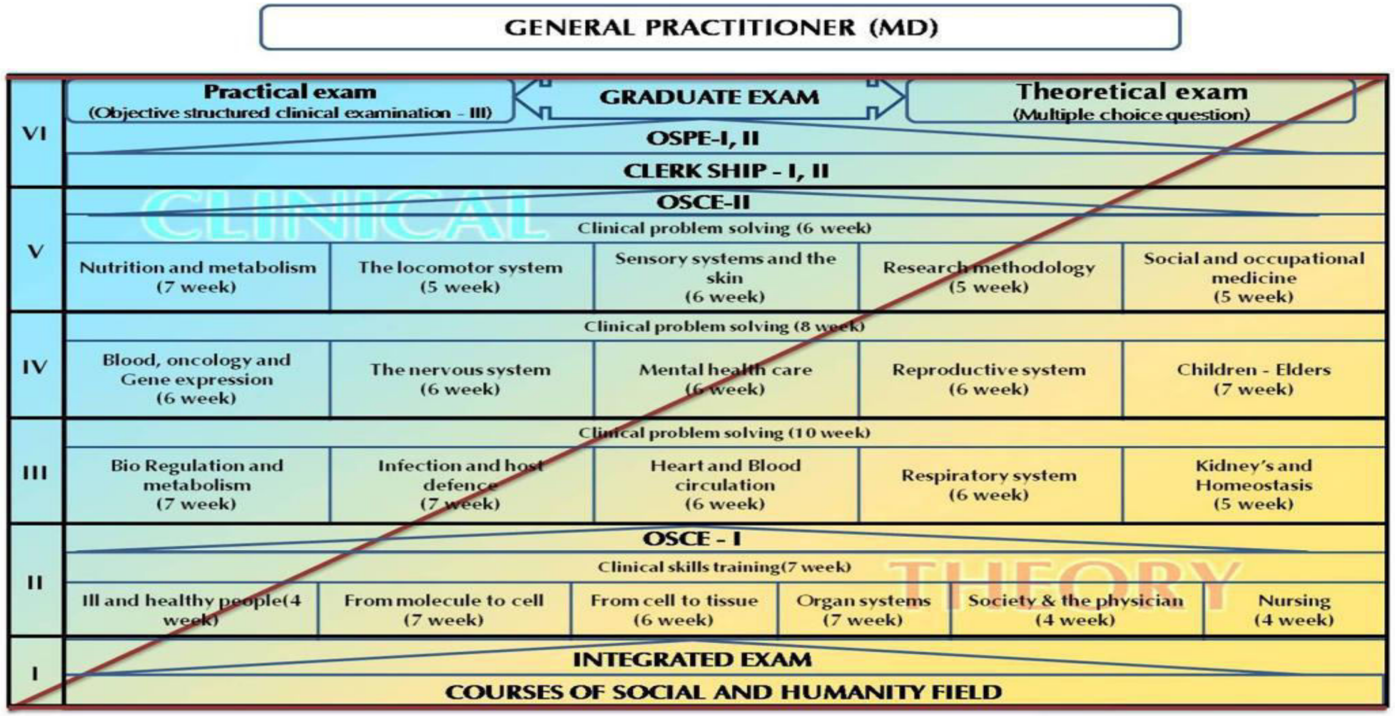

3. Tanner &, Tanner as cited in Oliva,2005, p.4

Хөтөлбөрийн шинэчлэл

д.д	Мэргэжил	Хөтөлбөр хэрэгжих хугацаа /жилээр/	Боловсролын зэрэг
1	Ерөнхий анагаах ухаан	6	Бакалавр
2	Анагаахын суурь боловсролын дамжаа	2+4	Бакалавр
3	Анагаахын суурь боловсролын дамжаа	2+3	Бакалавр
4	Сувилагч	3+1	Диплом, бакалавр
5	Эх баригч	3+1	Диплом, бакалавр
6	Эм найруулагч	3	Диплом
7	Уламжлалт анагаахын сувилагч	3	Диплом
8	Уламжлалт анагаахын бага эмч	3	Диплом
9	Лабораторийн техникч	3	Диплом
10	Туслах сувилагч	1	Мэргэжлийн боловсрол

Дээд боловсрол эзэмших шаталсан тогтолцооны өнөөгийн байдал.

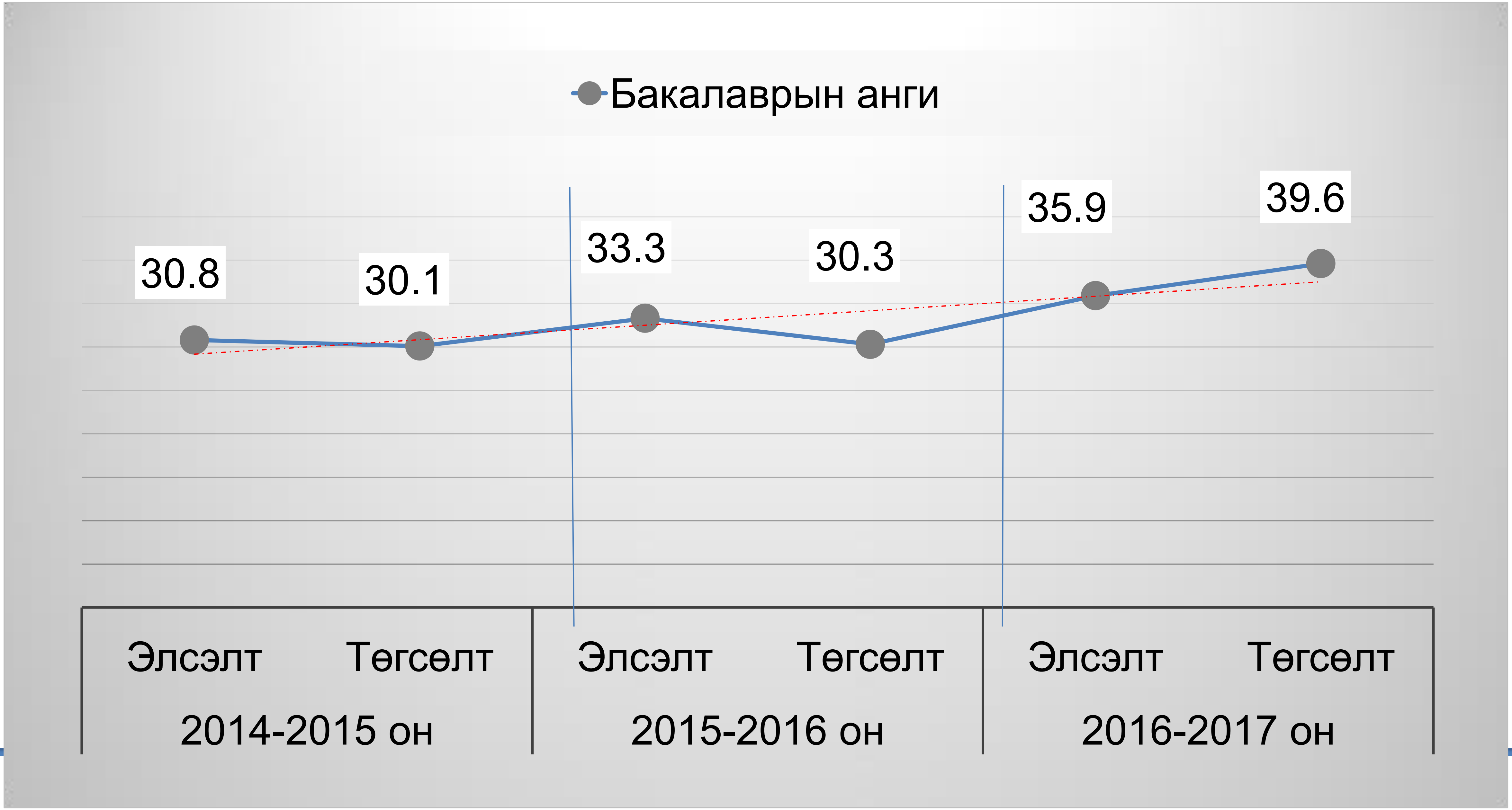

Дээд боловсрол эзэмших шаталсан тогтолцоо --
СУРГАЛТЫН ҮЙЛ ЯВЦ

ОРЦ

Элсэлт
Бүртгэл

ЯВЦ

Явцын онолын шалгалт- тест
Явцын дадлагын шалгалт- гардан үйлдэл

Тайлан хамгаалалт 1-2

ГАРЦ

Төгсөлтийн дадлага шалгалт

Төгсөлтийн онолын шалгалт

Дээд боловсрол эзэмших шаталсан сургалтыг сайжруулах боломж

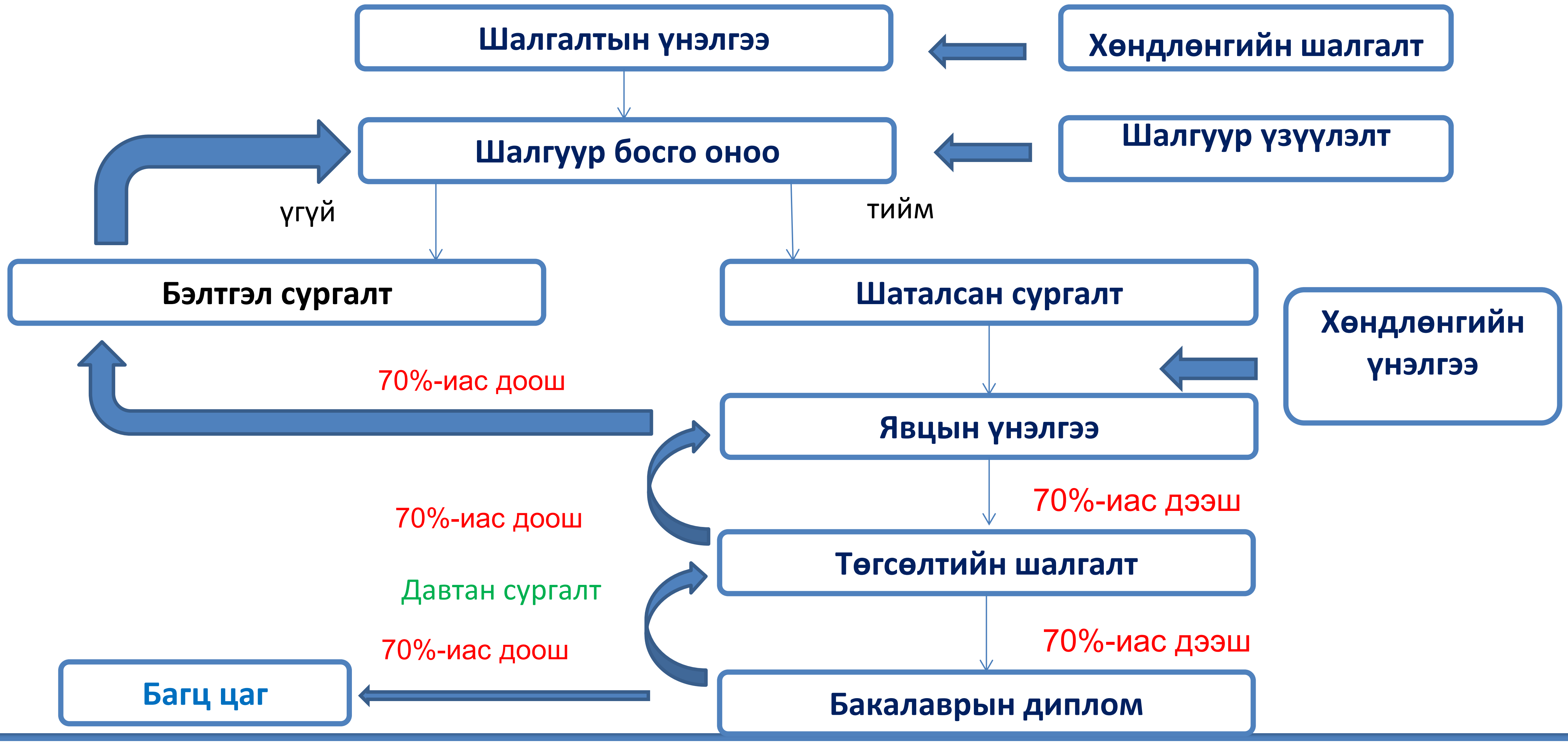

Сургалт болон эмнэлзүйн дадлагын уялдаа холбоо

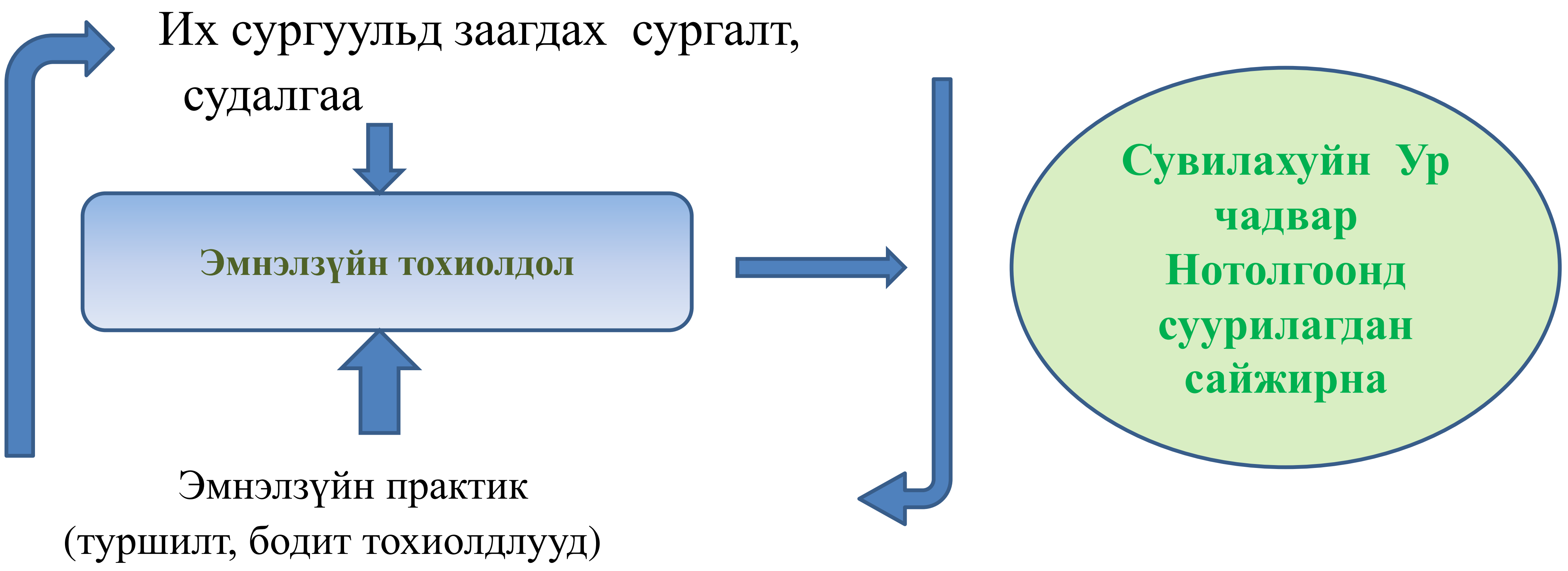

Зорилт 2 хүрээнд :

Дэзд боловсрол эзэмшүүлэх багшлах боловсон хүчнийг чадваржуулсан бодлогын зарим үр дүн

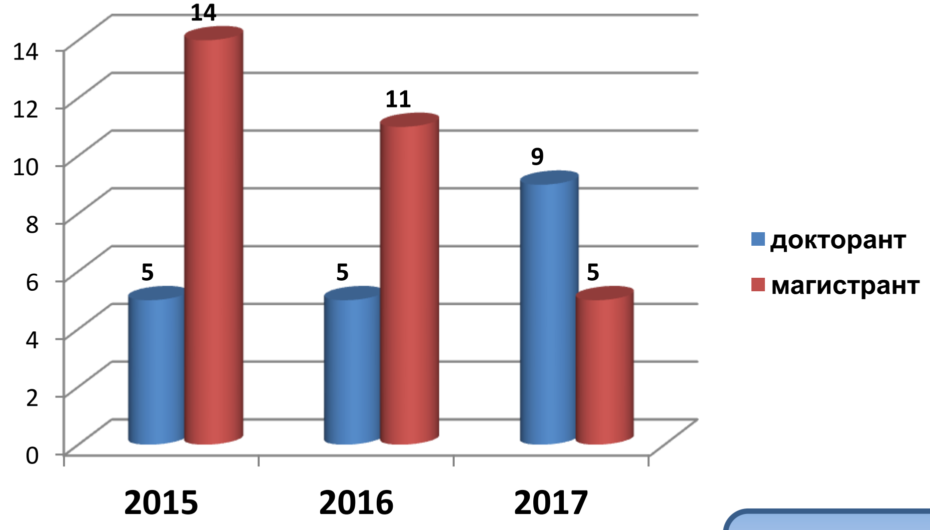

Тэтгэлэг

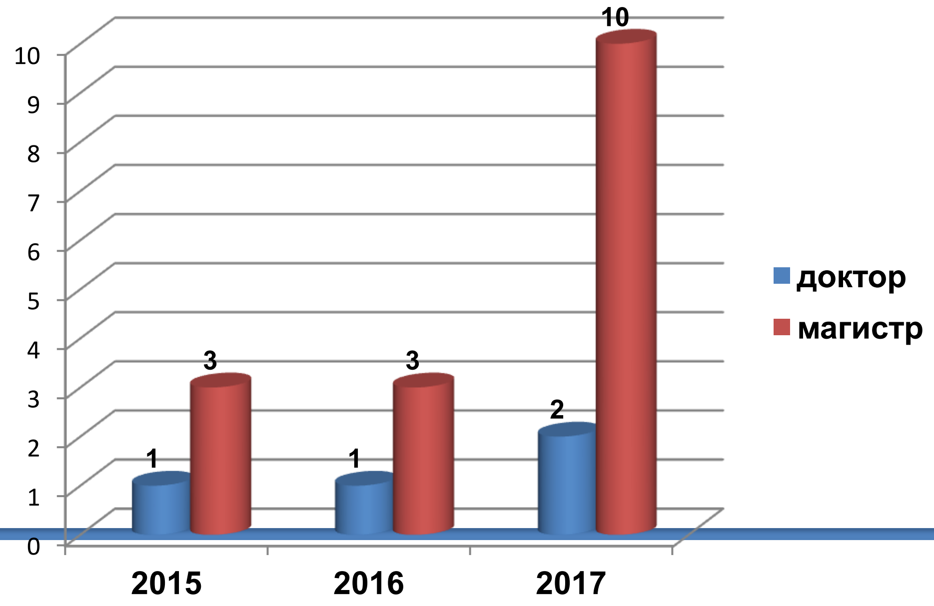

Зорилт 2 хүрээнд :

Дээд боловсрол эзэмшүүлэх багшлах боловсон хүчнийг чадваржуулсан бодлогын зарим үр дүн

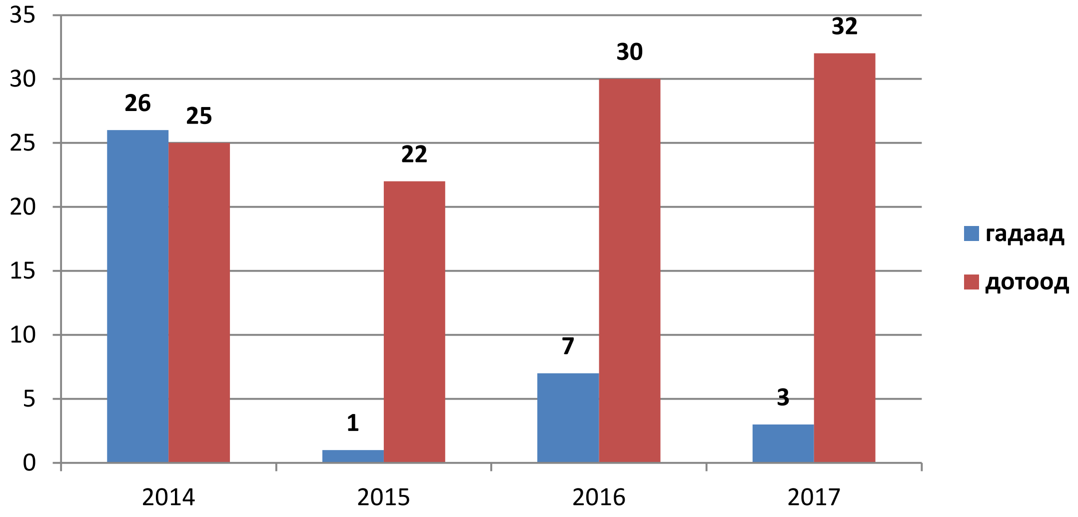

Мэргэжил олгох, дээшлүүлэх сургалтын хугацаатай тэтгэлэг

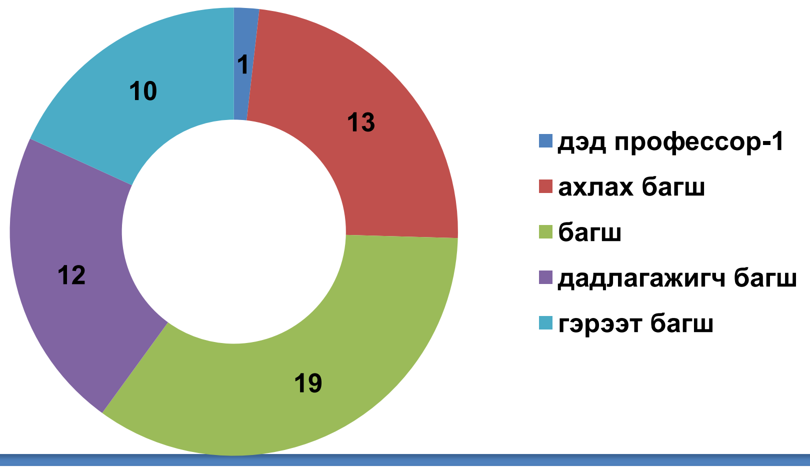

Сургалтын бааз, түшиц байгууллагууд, эмнэлэгүүд

УБ хотын дүүргийн болон I шатлалын эмнэлгүүд /Шүүхийн шинжилгээний төв,
Гэмтэл согог судлалын төв, СЭМТ, Арьсны төв, ХӨСҮТ/ Нахиа, Монос эмийн үйлдвэр

Говь-Алтай аймгийн НЭ

Баянхонгор аймгийн НЭ

Ховд аймгийн БОЭТ

Увс аймгийн НЭ

Завхан аймгийн НЭ

Баян-Өлгий аймгийн НЭ

ГАА-ийн УАУТ. ӨЭМТ,
Хувийн эмнэлгүүд

Сургалтын шилжилт

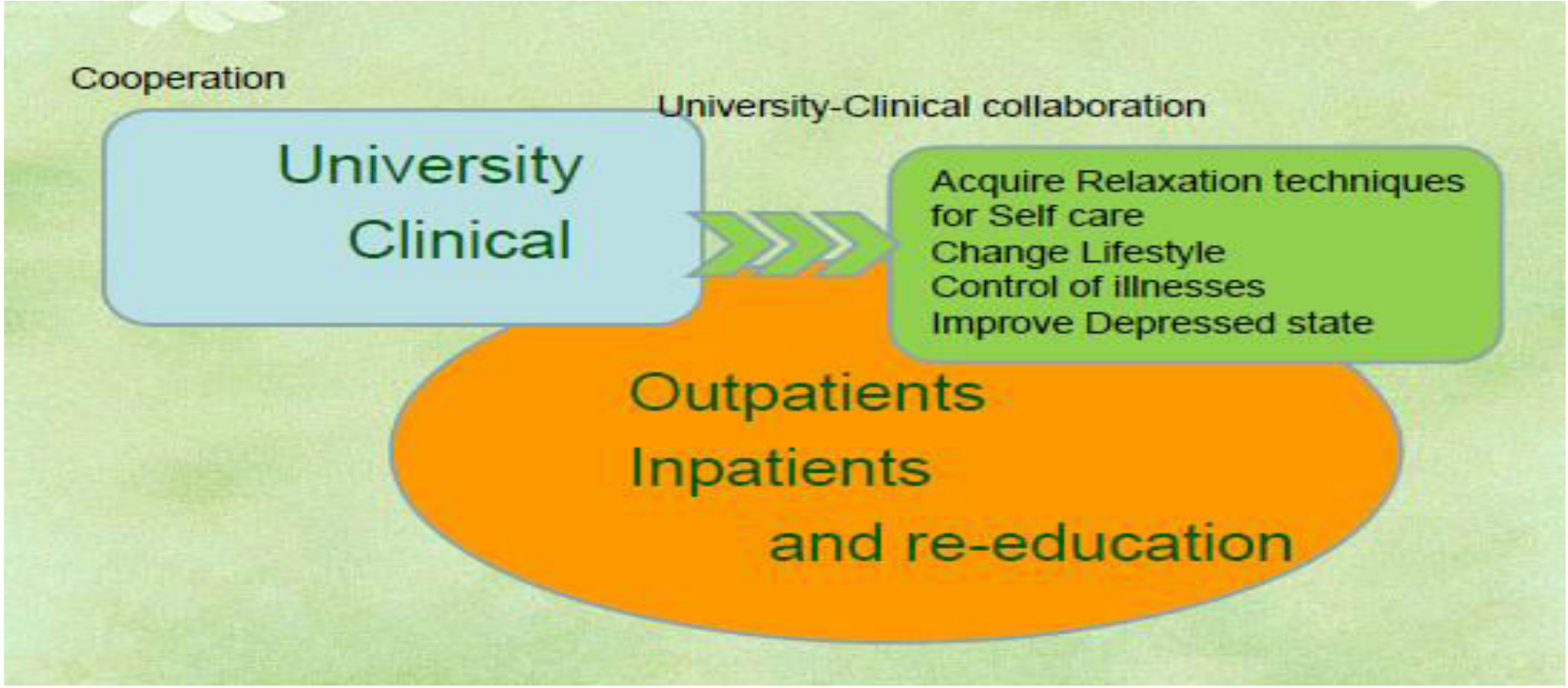

Сургалтын олон талт шаардлагын хэрэгцээг хангах

Завсар үүснэ

Нотолгоонд суурилсан сургалт, судалгааны ажил

Сувилгааны шинэ хандлагуудыг нэвтрүүлж үнэлгээ өгөх

Дадлагыг орчин нөхцөлтэй нь уялдуулах

Уламжлалт болон дэвшилтэт тогтолцоог хослуулах

Мэргэжлээр өсөн дэвших систем

Шат ахих систем

Боловсролын хөтөлбөрийн хөгжил

Урамшуулал

Мэргэжилтэн солилцоо

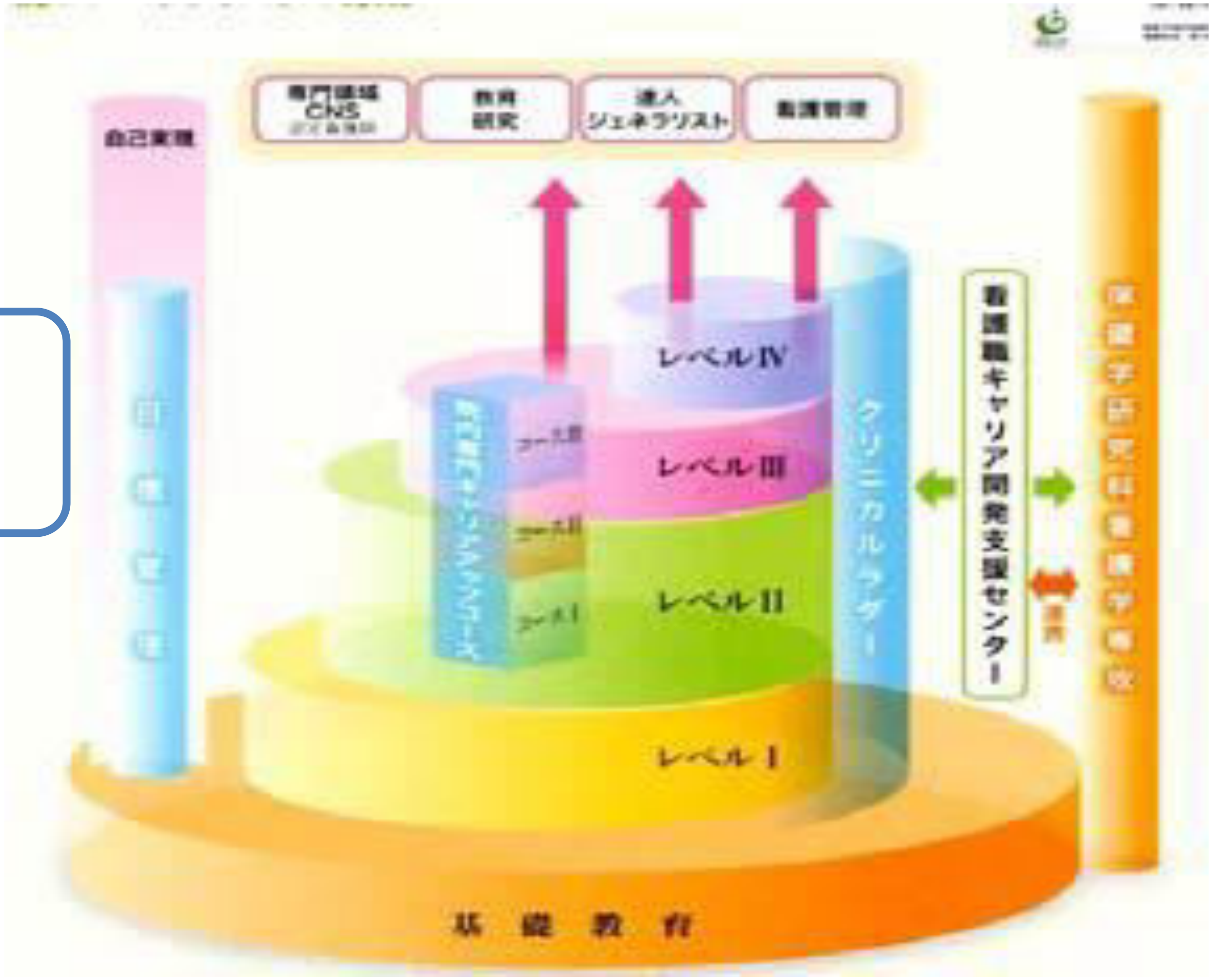

Шаталсан сургалтын эмнэлзүйн хэлбэр

Simple simulator models and manikins, illustrative materials, training devices and facilities in the center

Цахим, зайн сургалт

Uniface, Moodle програмд

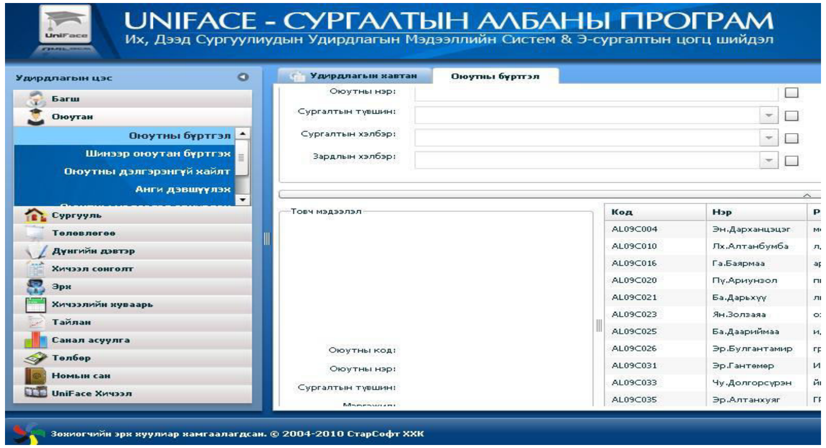

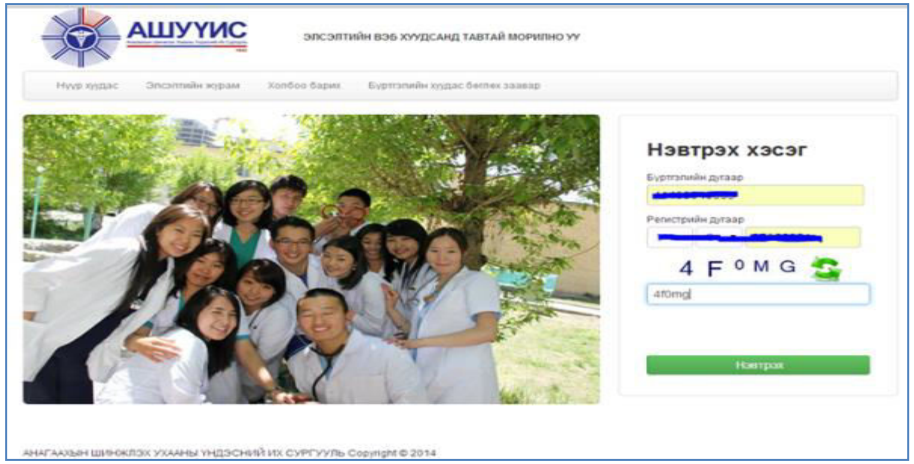

СУРГАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

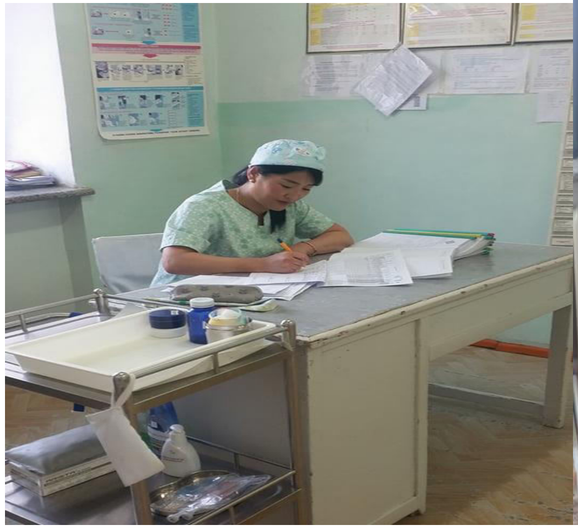

Шаталсан сургалтын хэлбэр

Ой санамжид үлдэх хэмжээ			Оролцооны түвшин
90%		Биечлэн хийх, дууриайж хийх	биечлэн хийх
70%	Идэвхтэй сургалт	Сурснаа ярих, ярилцлаганд оролцох	оролцох
	Идэвхгүй сургалт		
50%		Бодитоор хийж байгааг нь харах	харах
30%		Зураг харах	оруулга
20%		Хүний ярьж байгааг сонсох	Яриан
10%		Унших	оруулга

СУРГАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Дүгнэлт

1. *Говь-Алтай салбар сургуулийн хэмжээнд дээд боловсрол эзэмшүүлэх шаталсан тогтолцоог цаашид судалгаанд суурилсан орон нутгийн онцлогийг харгалзан хөгжүүлэх шаардлагатай байна.*

2. Шаталсан сургалтын “***Шилжилт***”-ийг оновчтой тодорхойлох шаардлагатай байна.

3. ***“Мэргэжлээрээ өсөж дэвжих систем”-****ийг нэвтрүүлэх нь чухал байна.*

4. *Сургалт судалгаа, эрдэм шинжилгээний ажлын үр өгөөжийг улам бүр нэмэгдүүлж, мэдлэгийг –баялагт хувиргах үйл ажиллагаа руу шилжих.*

5. Дээд боловсрол эзэмших шаталсан тогтолцоог анагаах ухааны боловсрол олгож байгаа бусад сургуулиудын “***Нэг хөтөлбөр-Нэг стандарт***”-ыг нэвтрүүлэх шаардлага урган гарсан байна.

6. Шаталсан боловсролын ажлын байрны тодорхойлолт боловсруулагдаагүйн улмаас мэргэжлийн үнэлэмж адилхан байна.

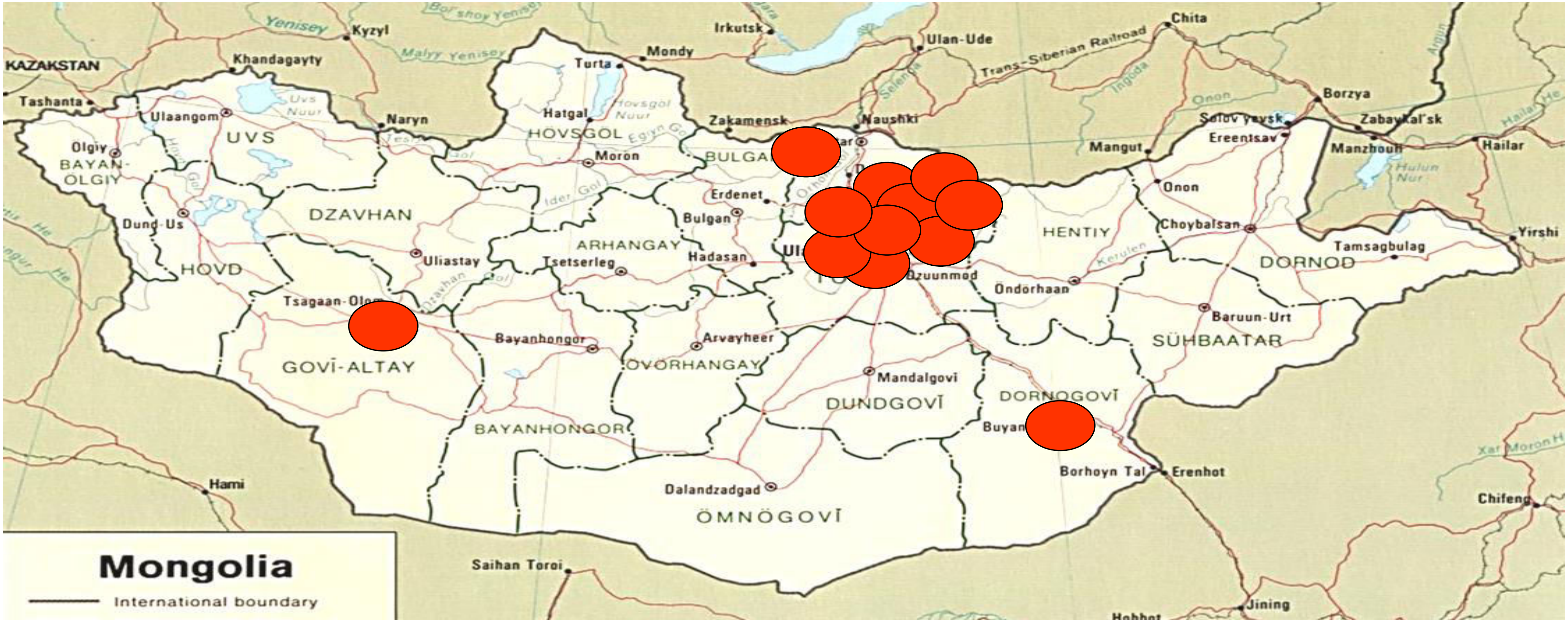

-Анагаахын сургуулиуд/ АШУҮИС, АЧ-АУИС, Монос АУДэС, Эм зүйн ШУИС, ОУ-ын УБИС, МҮИС, Этүгэн ИС, Шинэ АУДэС, ...

Хил хязгааргүй эмч